

LEEU-COU=
DINGS DAG

WARDER RANT.

den 1 FEBRUARY.

FRANKRIJK.

PARYS, den 24 Januarij.

De heden hier uitgekoonen nieuwspapieren, deelen het volgende, omtrent de belangrijke optand in Spanje mede. — Zoo men de Rekonmde moet gelooven zoude den Koning Madrid reeds verlaten hebben, en de yarde, welke Z. M. vergezeld, zoude reeds handgemeen geweest zijn met de rebelen, welke nu tuschen Madrid en Victoria ontmoet hadden; hoe wel dit laatste echter bevestiging verdient. — De Censur Europeen, meldt in zijne correspondentie artikel Madrid, dat de Insurgentes 1800 man telden, en overvloed van geld bezaten; dat de constitutie van de Cortes op twintig mijlen rondsom Kadix geproclameerd was; als mede, dat het ganse expedite leger deel aan de optand had genomen. Het Journal van Toulouse zegt, dat de vier bataillons, welke den optand begonnen hebben, in de kerk van Pueblo de Cabezas de San-Juan, zich begeven hadden, en aldaar aan de verdediging van de constitutie, trouw gezworen. Aan het hoofd van de insurrectie is den generaal Villacerna. — Een particuliere brief van goederhand meldt, dat de steden San-Lucar, Rota, Port Sainte-Marie, het eiland Leon, Bornó en de ommetrekken van dien, reeds vermeersterd waren; het gedrag der Insurgentes is gematigd en vorderen niets dan levensbehoften. De Censur meldt in eene brief van Madrid van den 19. door een buitengewone courier aangebragt, de bevestiging, dat Kadix door de geïnfulgeerde troepen bezet is.

NEDERLANDEN.

VREESWIJK AAN DE VAART, den 27 Januarij.

De onheilen, welke aan de overzijde van de rivier de Lek plaats hebben door de dijkbreuken, zoo boven als beneden Wilige Langerak, en de Dordische Waard, zijn verschrikkelijk. Thans hoort men te Vlaenen en elders de alarmklok luiden, hetwelk eene dijkbreuk in de Vijfheeren Landen, aanduidt; men kan dus rekenen, dat alles van Panderen tot Krimpen overtroofnd is. Te Gorochem was de grootste confusie in de stad, alwaar alles reeds met vluchtend vee en menschen is opgepropt. Men meent, dat de nieuwe Arkelsche Sluis is gesprongen en de Lingen dijk doorgebroken. Te Koulenburg staat het water zoo hoog in de stad, dat er niet gebakken kan worden.

VIANEN, den 26 Januarij.

Te Elden heeft eene zware doorbraak, beneden het Zwaantje, plaats gehad. Te Driel is de dijk, op twee plaatsen doorgebroken, tussehen welke doorbraken zich een ijsdam gezet heeft. Het water begint hoog voor den Diefdijk te komen. Men rekent, dat er reeds 60,000 morgen land geflooterd zijn. Het water is dezen nacht alhier stijf een voet gevallen.

UTRECHT, den 27 Januarij.

Gister avond omstreeks 9 uren, hoorde men alhier verschiedene noodschoten. Eenigen tijd daarna vernamen wij, dat bij jaarsveld de dijk aan de zuidzijde der Lek was doorgebroken, waar door de Alblasferwaard geflooterd is. Heeren nacht naer men op nieuw noodschoten gehoord, welke men verzekert gedaan te zijn, wegens het springen van de fluis te Gorochem.

DORCHRECHT, den 26 Januarij.

Het doorbreken en doorloopen inuanderen van de Betuwe, in onze vorige voorloopig aangekondigd, heeft zich, helaas! ten volle bevestigd. Maar het hier gisteren algemeen verspreid gerucht, als of zich reeds maandag avond het inundatie water voor den Dierdijk vertoofd had, blijkt te voorbarig te zijn; en hoezeer het ongetwijfeld onverwijld voor gezonden dijk verwacht moet worden, zoo is daarvan tot heden nog geen berigt.

Behalven van dezen kant, loopt de Alblasferwaard ook aan de Lekzijde het grootte gevaar; bij Amide stond gisteren het water bijna 2 voet op den dijk, en werd alleen door de roodkeeringen tegen gehouden, die echter gelukkig in goeden staat schijnen te zijn, terwijl ook, volgens de dezen morgen ontvangen berigten, het water aldaar 1 duim, en te Lexmond 1 duim gevallen is. On der Lekkerland is dezen nacht het ijs in beweging geweest, en, bij het huis de deur toe, op den dijk gekroolien, doch wederom gaan zitten.

Voor deze stad en in dezen geheelen omtrek zit het ijs nog onbeweeglijk.

GORINCHEM, den 26 Januarij.

Tegen den avond heeft de in der tijd zoo veel geruichts gemaakt hebbende Nieuwe of Zuider Linge dijk, na de inundatie van 1809 geleed, zich begeven, waar door het vloed water uit de Betuwe zich in de Linger onclaste; die aandrang van water heeft, circa ten half acht uren, eerst de bovenstis van het nieuwe kanaal even buiten de Arkelpoort overtroofnd, en vervolgens, zich in het kanaal wervende, ook de kanaal-dijken doorgebroken, zoo dat zich de geheele vloed nu ontlast in den ongelukkigen Alblasferwaard, alwaar wij voor vele ongelukken vrezen, daar de landieden het water, van die zijde althans, niet gewacht hebben.

Van de overzijde aan den ouden dijk, lande van Alkena, hooren wij veel beweging en geroep der menschen, doch zijn onzeker van de oorzaak, daar de stad voor dit oogeblik geheel is gefloten.

ARNHEM, den 25 Januarij.

Het tooneel der rampen, dat zich openbaart, is bedroevend, — neen dit is niet sterk genoeg uitgedrukt — het is hartvercheurend. Reeds de sanfhouwing van den waterplas, van de muren dezer stad af, tot zoo ver het oog reikt, veroorzaakt, doordien de Rhijn verre boven zijne oevers is getroffen, en alles buiten dezelve overtroofnd, stemt tot rouwigheid, en bij het vernemen en overdenken van hetgeen gebeurt en nog gebeuren kan, in de uitgestrekte vlakke, onder den naam van Betuwe en Tielerswaard bekend, wordt het hart van den niet volstrekt ongevoeligen, diep, diep gevond. De doorbraken in den dijk bij Panerden, zetten de dorpen Panerden, Aardt, Herwen, enz., onder water. Door den doorbraak te Oosterhout en de uitpoeling in den Rhindijk bij Elden, welke met hevige kracht samenwerken wordt een groot gedeelte der overbetuwe, de Nederbetuwe en de Tielerswaard, over-

stroofnd. Door den doorbraak te Neder-Asfelt eindelijk, komt een deel van het Rijn van Nijmegen en het ambt Maas en Waal onder water. Deze overtroofning gelykheid met langzamerhand, maar zoo verbazend snel, dat daar, waar men op het drooge is, welinge minuten later de vloed zich verheft, zoodat alles onder water loopt. In een punt des tijds moeten de menschen dan naar het bovenste gedeelte hunner woningen vlugten, en slechts eenige uren zijn er noodig, op dat het water zich dermate verheft, dat men alleen op de daken der huizen zich voor het water kan beveiligen, terwijl men zijn have en vee, zoo men dit niet vroeger heeft kunnen bergen, aan hetzelfde moet prijs geven. Daar is men dan zonder voedsel en aan al de guurheid des waders blootgesteld. Men roept om hulp, maar, uit hoopde van de algemeenheid van ramp, komt die schaars, of in het geheel niet opdagen, en men is dan aan de woede des waters ontvlugt, om een prooi van den hongersnood te worden. Komt er hulp opdagen, dan wordt men, van alles beroofd, aan land gezet, en moet door de mededelzaamheid van anderen zijn onderhoud vinden. Dit lot treft er niet tien of twintig, maar honderden. Jeder oogeblik komen er zulke ongelukkigen aan, met troepen vee, hetwelk dikwijls zeer langen tijd in het water heeft moeten staan, en naar land heeft moeten zwellen. Het voedsel voor het vee is ongenaakbaar, of gaat verloren, en de plaatsen waar het komt van genoegzaam voeder voorzien zijnde, steift van hongersnood en ook niet zelden aan de gevolgen van geleden ongemak. Grooter is het ongeluk nog in de nabijheid der doorbraken: huizen spoelen weg, menschen en vee komen om, en schoone weilanden en vruchtbare akkers worden met bergen van zand overdekt. — Ziedaar een oppervlakkig maar niet te zwart getoekerd tafereel der rampen, waarbij wij geene bijzonderheden kunnen voegen, uit hoofde de correspondentie niet dan zeer moeilijk is, en met sommige plaatsen geheel afgebroken, terwijl ieder op het tooneel des ongeluks, slechts op redding uit gewaar bedacht. Senoiten zijn van hier derwaarts gezonden, om hulp toe te brengen. Van alle kanten wordt daarom geroepen. De ellende staat nog te vermeerdere, doordien er berigt is ontvangen, dat het water boven steik wast.

De heer gouverneur en de heeren burgemeesteren dezer stad, zijn even zeer bezig om alles te doen, wat tot redding en ondertuening der ongelukkigen kan bijdragen. Er is eene inschrijving ten behoeve van dezelve geopend, waarbij de heer gouverneur het voorbeeld van ruime giften heeft gegeven. Maar de vereenigde pogingen van Arnheims, zelfs van Gelderlands ingezetenen zijn niet vermogend genoeg, om de vereischte ondertuening toe te brengen.

Van den 27.

Des middags ten twaalf uren. Volgens berigten van den Boven-Rhijn, was het water aldaar bij aanhoudendheid langzamerhand vallende.

In de overlaatgedee van de Lijmers zijn drie doorbraken gekomen. Oud Zeveraar enz., zijn geheel overtroofnd. Te Larbum waren de ingezetenen op den dijk gevlugt. Men heeft nu van Velp bijsland gezonden.

Te Kesteren, Nederbetuwe, was den 25 dezer reeds alles overtroofnd. De meeste manchen hadden hunne huizen moeten verlaten, door dien zij op de zolders niet meer veilig waren. Eenig vee is omgekomen. Vier a vijfkleine huysjes zijn weggespoeld of in stukken geslagen.

Van den 28.

Des morgens ten tien uren. Het water in den Rhijn blijft bij aanhoudendheid vallende, schoon dezelve op de hoogte van den Doorwerth nog gestopt zit.

Des middags ten twaalf uren. Een huis, dat voor den doorbraak in den Drielschen dijk stond, is gisteren middag weggespoeld, of door het ijs omver gestoken.

Er is berigt van Lienden, Nederbetuwe, gekomen, dat men daar alleen 750 ongelukkigen, die in de kerk en elders geplaatst zijn, te onderhouden heeft. Ook hier is het getal zeer aanzienlijk, en er komen bij aanhoudendheid nog meer aan.

Des avonds ten acht uren. Het water in den Rhijn blijft vallende. Er zijn geene verdere berigten ontvangen.

Wij behoeven bijna niet te melden, dat allerwege, waar men kan, hulp en bijsland wordt verleend en levensmiddelen worden gezonden. Wij zullen nader gelegenheid hebben, om de sollicitie caden, die zoo wel hierbij, als bij andere omtandigheden, zijn ten toon gepleid, kenbaar te maken.

Van den 29.

Zoo als men verneemt, heeft Z. M. de Koning, (die door groote gebeurtenissen, tot den waterplas, in de provincie Holland, betrekking hebbende, in zijne reis derwaarts is verhinderd) reeds meer dan dertig duizend gulden ter dispositie van den heer gouverneur van Gelderland gesteld, ten einde te worden gebruikt ter voorziening in de behoeften van de noodlijdenden door den watersnood.

Van alle kanten worden ook reeds milde giften ten zelfden einde ontvangen, en men twijfelt geenszins of de bemiddelde ingezetenen der Hollandsehe provincien, wier mildadigheid bij vroegere gelegenheden te regt hoog geroemd is, zullen verder bliken geven, dat zij nog dezelfde zijn gebleven. De ellende is inderdaad onbeschrijfelijk groot, en kan niet dan door vereenigden ruimen onderstand van allen, die minder of meer met middelen gezogend zijn, eenigzins gelenigd worden.

's GRAVENHAGE den 26 Januarij.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn de sectien als naar gewoonte veranderd.

Van wegen Z. M. den Koning zijn ingezonden onderscheidene voordragen van wetten, welke alle naar de sectien, tot nader onderzoek, zijn verzonden, als 1. eenige nieuwe wijzigingen van de thans bestaande wetten op de nationale militie, ten einde aan dezelve de meest mogelijke mate van volkomenheid te geven; 2. eene bepaling, dat de loting van de uitgeleide schuld den 20 Maart aan te den zal beginnen, en dat bij dezelve vijf millioenen uitgestelde in werkelijk rentegevende schuld zullen worden geconverteerd; met bepaling tevens, dat nog 9 millioenen (Het vervolg op de kant dezer blaadzijde.)

Heden morgen, is mijne geliefde huisvrouw RINS, KE JANS DADEMA, gelukkig verlost van Tweelingen, zijde beide welgechapen Zoonen. P. K. P. E. L., O. K. S. P. K., den 28 Januarij 1820. Chirurgyn en Froednest-r. Heden morgen, verlost van eens Dociter, m. A. RIA FRENSECH, huisvrouw van LEEUWARDEN, den 28 Januarij 1820. J. S. T. U. I. B. E. R., Staten Froed. Heden verlost van een Dociter, B. S. KUTSCH, geliefde van LEEUWARDEN, den 29 Januarij 1820. J. H. BERGHUIS KRAK. Heden morgen werd mijne geliefde echtgenoot F. de JONG, zeer voorspoedig van eenen welgeschapenen Zoon verlost. LEEUWARDEN, den 30 Januarij 1820. E. VAN TUINEN, Apotheker. Deze brekke ter algemeene bekendmaking, aan vrien-

Bij onderscheideu besluiten zijn door Z. M. onder anderen gedant, de navolgende benoemingen: Tot Vrederegter in het kanton Hilsd'open, de heer J. M. van B. v. m. Tot Lid der Provinciale Geneeskundige Commissie te Leeuwarden, de heer S. B. v. m., in plaats van den heer S. P. v. m., honorabel ontslagen. Den 15 October 1819, zijne Curago ondertrouwd: P. C. S. I. M. O. N., Kaptein by het batalion Artillerie van Lige, no. 6. En J. S. C. H. O. T. B. O. R. G. H. Ondertrouwd, Dockum, F. F. D. E. L. A. N. G., En den 28 Januarij 1820, Heden verlost voorspoedig van eenen welgeschapenen Zoon PHIA SCHMIDT, huisvrouw van S. T. U. L. P. Deze tot bekendmaking aan vrien-

niet onder het oog des Konings zal worden gebragt. — En is deze voordragt verzonden naar de sectien, om nader te worden onderzocht. De Vergadering is zonder bepaald adjournement gefcheiden. Het aantal der aanwezige Leden bedroeg 61. Van den 27. Z. M. de Koning, gisteren, in den voor avond, van hier vertrokken, is heden ochtend teruggekeerd. In den loop van den na nacht en den vroegen morgen, zijn alhier onderscheidene kouriers aangekomen, met berigten wegens de toedragt van zaken, betrekkelijk den watersnood. Zoo men verneemt, is gisteren avond, de dijk van den Alblasferwaard, bij het dorp Langerak, doorgebroken. Op de bakomene tijding daarvan is Z. Exc. de gouverneur van Zuid-Holland, met eenige beambten, heden ochtend, naar Schoorhoven vertrokken, om op de plaats zelfe, waar de nood het vereischt, dadelijk orders te stellen tot hulp en voorziening. Heden op den middag is Z. M. wederom van hier vertrokken, den weg naar Leijden nemende, w rwaarts H. H. de Prins van Oranje en Prins Frederik, zich gel mede begeven hebben.

uitgeleide schuld met de kans bliken zullen worden verbrand; en 3. eene wet, houdende algemeene bepalingen ter invoering van schattingen (in een fiscaalen text genaamd g. r. o. c. o. m. m. u. n. i. c. a. l. e. s) in het koninkrijk, naar aanleiding van art. 213 en 214 der grondwet. Voorts is ingekomen eene nieuwe redactie van de wet, houdende de afscheiding, tuschen de provincien van Noord-Holland en Zuid-Holland, — als mede eene petite van het bestuur van Assen, houdende bevelen omtrent de vorige concept wet van afscheiding; en heeft de President de commissie verzoekt zich o. d. d. met deze petite bezig te houden, alzoo dezelve niet de ingekomene concept wet in verband staat. Eindelijk heeft de heer van Larzen van Schorvelaken zijn aangekondigd voorstel gedaan, o. r. k. k. e. d. e., dat, indien voortaan eene der aldelingen eene verandering magt verlangen in eenig ontwerp van wet, aan de beraadslaging der verandering onderworpen, dit verzoek aan de centrale afdeeling zal worden bekend gemaakt en dat deze, de verlangde verandering goedkeurende, dezelve zal brengen ter kennis van de Kamer, welke alsdan, bij meerderheid van stemmen, zal besluiten, of dit verlangen door den President a of mede begeven hebben.

